

Dubravko Šimenc
Žarko Župan
Dinko Vuleta

UČINKOVITOST NAPADA HRVATSKE VATERPOLO REPREZENTACIJE NA SVJETSKOM PRVENSTVU U RIMU 2009.

1. UVOD

Vaterpolo je ekipna sportska igra koja pred igrače na pojedinim igračkim pozicijama u fazi napada ili obrane predstavlja niz zahtjeva obzirom da se odvija u specifičnom mediju – vodi. Vaterpolo igra obilježava različiti broj tipičnih i atipičnih situacija u igri, stoga se nameće potreba objektivne registracije pojedinih situacija u igri, odnosno pokazatelja situacijske efikasnosti svakog pojedinog igrača u situacijskim uvjetima. U cilju analize vaterpolo utakmice neophodno je definirati repertoar tehničko-taktičkog djelovanja i aktivnosti koje će se pratiti tijekom odvijanja vaterpolo utakmice te registrirati događaje u kojima se igrač nalazi. U tijeku igre moguće je zabilježiti svaki uspješan i neuspješan potez svakog pojedinog igrača kao npr. Broj upućenih šuteva prema protivničkim vratima, broj postignutih golova, postotak realizacije šuta na gol, broj izgubljenih lopti, kazne.... Na takav se način može napraviti analiza situacijske efikasnosti igrača, vratara i ekipe te na temelju njih trener meritorno može ocijeniti doprinos svakog pojedinog igrača, skupinu igrača po pojedinim linijama uspjeha ili neuspjeha ekipe. (Šimenc D. i sur. 2000; Vržina 2006; Rudić 2009; Oreb 2009).

Osnovni je **cilj istraživanja** utvrditi učinkovitost igrača hrvatske vaterpolo reprezentacije na Svjetskom prvenstvu u Rimu 2009. godine.

2. METODE RADA

2.1. Uzorak ispitanika predstavlja 11 igrača – vaterpolista članova reprezentacije Hrvatske koji su odigrali ukupno 6 utakmica na Svjetskom prvenstvu u Rimu 2009. godine.

2.2. Uzorak varijabli u ovom istraživanju predstavlja pet varijabli koje pokazuju efikasnost igre u fazi napada:

- šut s vanjskih pozicija (ŠUTVAP)
- šut s krilnih pozicija (ŠUTKRP)

- šut s pozicije centra (ŠUTPCE)
- šut iz kontranapada (ŠUTKON)
- šut iz peterca (ŠUT5M).

2.3. Način prikupljanja podataka

Podaci su prikupljeni opservacijom na sedam utakmica koje je Hrvatska vaterpolo reprezentacija odigrala na Svjetskom prvenstvu te upisivanjem događaja u posebno konstruiran statistički obrazac za praćenje vaterpolo utakmica (službena statistika FINA).

SKUPINA A

Nadnevak	1. momčad	Ishod	2. momčad
20. srpnja	JAR	4 : 14	Njemačka
	Kanada	6 : 15	Mađarska
22. srpnja	Mađarska	7 : 7	Njemačka
	JAR	1 : 12	Kanada
24. srpnja	JAR	5 : 15	Mađarska
	Kanada	5 : 4	Njemačka

	Tablica	I	Pob.	Ner.	Por.	Pos. P	Prim. P	RP	Bodovi
1.	Mađarska	3	2	1	0	37	18	+19	5
2.	Kanada	3	2	0	1	23	20	+3	4
3.	Njemačka	3	1	1	1	25	16	+9	3
4.	JAR	3	0	0	3	10	41	-31	0

SKUPINA B

Nadnevak	1. momčad	Ishod	2. momčad
20. srpnja	Crna Gora	14 : 4	Kina
	Hrvatska	11 : 2	Brazil
22. srpnja	Brazil	5 : 9	Kina
	Crna Gora	5 : 11	Hrvatska
24. srpnja	Crna Gora	19 : 5	Brazil
	Hrvatska	15 : 5	Kina

	Tablica	I	Pob.	Ner.	Por.	Pos. P	Prim. P	RP	Bodovi
1.	Hrvatska	3	3	0	0	37	12	+25	6
2.	Crna Gora	3	2	0	1	38	20	+18	4
3.	Kina	3	1	0	2	18	34	-16	2
4.	Brazil	3	0	0	3	12	39	-27	0

SKUPINA C

Nadnevak	1. momčad	Ishod	2. momčad
20. srpnja	Kazahstan	7 : 14	Australija
	Srbija	9 : 11	Španjolska
22. srpnja	Španjolska	13 : 10	Australija
	Kazahstan	3 : 20	Srbija
24. srpnja	Kazahstan	5 : 11	Španjolska
	Srbija	8 : 8	Australija

	Tablica	I	Pob.	Ner.	Por.	Pos. P	Prim. P	RP	Bodovi
1.	Španjolska	3	3	0	0	35	24	+11	6
2.	Srbija	3	1	1	1	37	22	+15	3
3.	Australija	3	1	1	1	32	28	+4	3
4.	Kazahstan	3	0	0	3	15	45	-30	0

SKUPINA D

Nadnevak	1. momčad	Ishod	2. momčad
20. srpnja	Makedonija	4 : 6	Rumunjska
	SAD	9 : 8	Italija
22. srpnja	SAD	13 : 6	Makedonija
	Rumunjska	6 : 5	Italija
24. srpnja	SAD	7 : 5	Rumunjska
	Makedonija	5 : 12	Italija

	Tablica	I	Pob.	Ner.	Por.	Pos. P	Prim. P	RP	Bodovi
1.	SAD	3	3	0	0	29	19	+10	6
2.	Rumunjska	3	2	0	1	17	16	+1	4
3.	Italija	3	1	0	2	25	20	+5	2
4.	Makedonija	3	0	0	3	15	31	-16	0

Krnja šesnaestina završnice		Četvrtzavršnica		Poluzavršnica		Završnica	
26. srpnja 2009. - 21:00		28. srpnja 2009. - 14:00		30. srpnja 2009. - 16:50		1. kolovoza 2009. - 21:00	
Srbija	7	Mađarska	9	Srbija	12	Srbija (peterci)	4
Italija	5	Srbija (produžetci)	10	Hrvatska	11	Španjolska	13
26. srpnja 2009. - 16:50		28. srpnja 2009. - 17:05		30. srpnja 2009. - 21:00		Za brončano odličje	
Australija	5	Hrvatska	7	Španjolska	7	1. kolovoza 2009. - 16:00	
Rumunjska	7	Rumunjska	5	SAD	6	Hrvatska	8
26. srpnja 2009. - 11:40		28. srpnja 2009. - 21:00				SAD	6
Kanada	9	Španjolska	11				
Kina	5	Kanada	4				
26. srpnja 2009. - 15:30		28. srpnja 2009. - 15:45					
Njemačka	9	SAD	8				
Crna Gora	8	Njemačka	5				

3. REZULTATI I DISKUSIJA

U tablici 1 prikazana je ukupni je ukupni učinak reprezentacije Hrvatske sa svih igračkih pozicija te iz kontranapada i realizacije šuta sa peterca.

Tablica 1. Ukupni učinak šuta po pozicijama

SVJETSKO PRVENSTVO RIM 2009.	UKUPNI ŠUT	%	ŠUT S VANJSKIH POZICIJA	%	ŠUT S KRILNIH POZICIJA	%	ŠUT S POZICIJE CNETRA	%	ŠUT IZ KONTRE	%	ŠUT IZ PETERCA	%
BRAZIL	11/33	33%	5/19	26%	1/5	20%	2/3	66%	2/4	50%	1/2	50%
CRNA GORA	11/22	50%	6/15	40%	3/3	100%	1/2	50%	1/1	100%	0/1	0%
KINA	15/29	51%	7/14	50%	3/5	60%	1/5	20%	2/3	67%	2/2	100%
RUMUNJSKA	7/27	26%	2/18	11%	0/1	0%	3/6	50%	0/0	0%	2/2	100%
SRBIJA	11/25	44%	6/15	40%	1/3	33%	2/4	50%	0/0	0%	2/3	66%
SAD	8/30	26%	3/20	20%	1/4	25%	2/4	50%	0/1	0%	1/1	100%
UKUPNO	63/166	37%	30/101	29%	9/21	43%	11/24	46%	5/9	55%	8/11	72%

Hrvatska reprezentacija je na Svjetskom prvenstvu u Rimu 2009. godine, na ukupno 6 odigranih utakmica (tri u grupi B, jednu u četvrtfinalu, jednu u polufinalu i jednu u borbi za treće mjesto) sveukupno uputila 166 šuteva, od toga ih je 63 završilo u protivničkom голу što pokazuje uspješnu realizaciju od 37%. Uspješnost realizacije bila bi i veća da hrvatski reprezentativci nisu imali jako lošu realizaciju protiv Rumunjske (26%) u četvrtfinalu i protiv SAD-a (26%) u utakmici za treće mjesto.

Protiv Rumunjske postotak realizacije je pao na niskih 26%, kada su naši reprezentativci uputili 27 šuteva, a tek 7 ih je završilo u protivničkom голу. Od toga da su iznimno lošu realizaciju imali na šutu sa vanjskih pozicija, kada su od 18 pokušaja uspješno postigli samo 2 pogotka, što iznosi niskih 11% uspješnosti.

Također, lošu realizaciju su imali na utakmici protiv SAD-a, kada su 30 puta pokušavali, a svega 8 puta su uspjeli zabiti pogodak. S vanjskih pozicija pokušali su 20 puta, a uspjeli su pogoditi četiri puta što iznosi niskih 20%.

Naši reprezentativci su protiv Crne Gore (50%) i Kine (51%) imali vrlo dobar postotak realizacije.

Hrvatska reprezentacija je na ovom Svjetskom prvenstvu u prosjeku upućivala 27 šuteva na utakmici, a postigla u prosjeku 10.5 pogodaka iz čega proizlazi da je gotovo svaki treći šut završio u protivničkom голу.

Analizom uspješnosti realizacije po igračkim pozicijama može se uočiti da su najuspješniji bili šutevi upućeni sa pozicije centra. Naši centri postigli su 11 pogodaka iz 24 pokušaja što nam daje vrlo dobrih 46% uspješnosti. Zatim, malo lošiju uspješnost, naši reprezentativci su imali na šutu sa krilnih pozicija. Od 21 pokušaja, uspješno su poentirali 9 puta što nam daje dobrih 43%. Najlošiji, iako najviše puta pokušavan, bio je šut sa vanjskih pozicija. Od 101 pokušaja, uspješno su

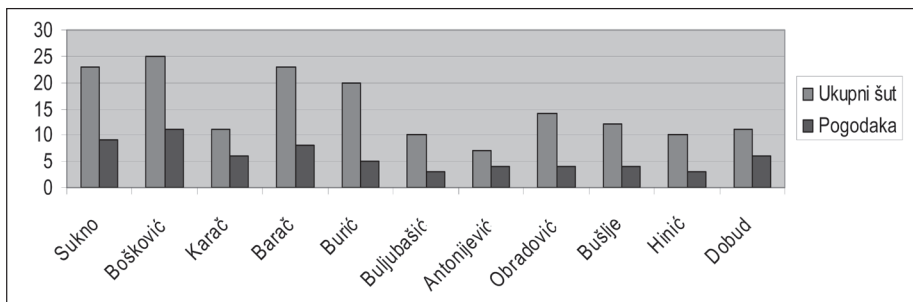
realizirali 30 puta, što nam daje 29% uspješne realizacije. Šut iz peteraca je iznosio 72%, iz 11 prilika tek 8 puta su uspješno realizirali, što nije zadovoljavajuće, jer bi realizacija peteraca trebala iznositi između 90-100%. Što se tiče kontranapada, naši reprezentativci na ovom svjetskom prvenstvu uspjeli su realizirati 5 od 9 prilika iz kontre, što predstavlja 55% uspješne realizacije.

Tablica 2. Realizacija sa igračem više

BRAZIL	3/7	43%
CRNA GORA	7/12	58%
KINA	5/7	71%
RUMUNJSKA	3/9	33%
SRBIJA	6/15	40%
SAD	3/8	38%
UKUPNO	27/58	47%

Efikasnost s igračem više (tablica 2) iznosila je 47% što je manje od dosadašnjeg prosjeka od 55%, a daleko niža od prosjeka Hrvatske na SP u Melburnu 67%. Naši reprezentativci, na svjetskom prvenstvu, imali su 58 prilika sa igračem više, od kojih su uspješno realizirali njih 27. Najuspješniju realizaciju su imali protiv Kine (71%), kada su od 7 prilika realizirali 5, što je visokih 71%. Malo lošiju realizaciju, ali puno značajniju i vrjedniju, su ostvarili protiv Crne Gore kada su od 12 prilika postigli 7 pogodaka. Najviše problema sa realizacijom igrača više, Hrvatska je imala protiv Rumunjske, Srbije i SAD-a, kad je uspješnost iznosila između 33-40%.

Sagledavajući igru centara na ovom svjetskom prvenstvu, ista je bila više nego dobra. Naši centri su proigrani 91 put od čega su iznudili 43 isključenja, 6 peteraca i 9 puta su postigli pogodak. Ali nažalost, izgubili su loptu 24 puta te napravili 24 kontra prekršaja.

Grafikon 1. Pojedinačni učinak realizacije na Svjetskom prvenstvu

Najbolji pojedinačni učinak (grafikon 1) na ovom svjetskom prvenstvu, u redovima naše reprezentacije, imao je Bošković s 11 postignutih pogodaka iz 25 pokušaja. Zatim odmah iza njega, Sukno koji je 9 puta uspio svladati protivničke vratare iz 23 pokušaja. Najmanje potrošenih lopti tj. najuspješniji postotak realizacije u napadu od 55 %, imali su Dobud i Karač, koji su postigli svaki po 6 pogodaka iz 11 pokušaja.

4. ZAKLJUČAK

U ovom radu napravljena je analiza učinkovitosti napada hrvatske vaterpolo reprezentacije na šest odigranih utakmica Svjetskog prvenstva u Rimu 2009. godine. Ukupna učinkovitost napada bila zadovoljavajuća. U prosjeku je Hrvatska reprezentacija upućivala 27 šuteva po utakmici od čega ih je prosječno 10 završavalo u protivničkom голу, što iznosi 37% uspješnosti.

Efikasnost šuta sa igračem više bila je solidnih 47% ali neusporedivo manja u odnosu na Svjetsko prvenstvo u Melburnu 2007. godine, kada je ista iznosila visokih 67% (Oreb, 2009).

Realizacija kontra napada od 55% bila je zadovoljavajuća što ukazuje da se strategija igre sve više bazira na kontra napadima.

Učinak centara od 43% uspješne realizacije, također je zadovoljavajući pogotovo u odnosu na igre centara na SP u Melbournu, kada je iznosio svega 10% uspješnosti. Tome su svakako pridonijeli i vanjski napadači sa visokim prosjekom od 15 uspješnih dodavanja centrima, što je također napredak na neke ranije utakmice kada je prosjek uspješnih dodavanja iznosio 11 po utakmici. Efikasnost realizacije peteraca nije bila zadovoljavajuća. Od 11 prilika, tek 8 ih je iskorišteno, što je uvjetovalo i poraz u polufinalu svjetskog prvenstva protiv reprezentacije Srbije.

U zaključku potrebno je ukazati na važnost praćenja učinkovitosti svih segmenata igre u napadu i prema tome usmjeriti proces treninga u sljedećim pripremama naše vaterpolske reprezentacije za velika svjetska natjecanja.

5. LITERATURA

1. Đuho, V. (2009). Učinkovitost obrane hrvatske vaterpolske reprezentacije na svjetskom prvenstvu u Melbournu, Australija 2007. (Diplomski rad), Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
2. Mihaljević, O. (2001). Analiza napada hrvatske vaterpolo reprezentacije Europskog prvenstva u Budimpešti 2001. i Svjetskog prvenstva u Fukuoki 2001. Godine. (Diplomski rad), Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

3. Oreb, M. (2009). Statistička analiza i usporedba učinka hrvatske vaterpolo reprezentacije na EP u Beogradu – 2006 i SP u Melburnu – 2007 u segmentu napada (Diplomski rad), Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
4. Rudić, R. (2009). Izvješće o nastupu hrvatske vaterpolske reprezentacije u Rimu 2009. Godine. Zagreb: Hrvatski vaterpolo savez (materijal za internu uporabu).
5. Šimenc, Z., B. Silić, D. Vuleta (1997). Analiza efikasnosti Hrvatske vaterpolo reprezentacije na Olimpijskim igrama 1996. U: Dijagnostika treniranosti sportaša, Fakultet za fizičku kulturu, 183-186.
6. Šimenc, D., Z. Šimenc, D. Vuleta, I. Gričar, T. Gričar (2003). Analiza situacijske efikasnosti hrvatske vaterpolo reprezentacije na OI Sidney 2000. U: Zbornik radova V. konferencije o sportu Alpe-Jadran, Zagreb, str. 232-236.
7. Vržina, Ž. (2006). Statistička analiza hrvatske vaterpolo reprezentacije na SP u Montrealu 2005. U segmentu obrane i napada. (Diplomski rad), Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
8. Video snimke utakmica Hrvatske vaterpolo reprezentacije na Svjetskom prvenstvu u Rimu 2009.g.
9. Web stranice Fina.org i HVS.hr